

Mirela
Minea

Nicoleta Elena
Mircea

Daniela
Potocean

Magda
Stan

Istorie

Caiet de lucru
pentru clasa a IV-a

4

Nume .....

Prenume .....

Clasa .....

Școala .....

CUPRINS

Săptămâna	Conținuturi vizate	Unitatea de învățare/Titlul lecției	Pag.
I-III	Noțiuni introductive: trecut–prezent (mileniu, secol, deceniu, epocă istorică), spațiu istoric, surse istorice	Unitatea 1 Ce este istoria? Timpul istoric Surse istorice Aplic...	4 6 10 12
IV-VII	Comunitatea locală și națională: teritoriu, locuințe și viață cotidiană, tradiții, sărbători, religie, monumente ale eroilor Comunități ale minorităților pe teritoriul de azi al României Locuri istorice din comunitate: mănăstiri, străzi și case istorice din comunitate, monumente ale eroilor, monumente reprezentative ale comunităților etnice din România	Unitatea 2 Comunitatea națională Comunități ale minorităților pe teritoriul de azi al României Aplic... Evaluare	14 18 22 23
VIII-X	Copilăria de ieri și de azi în comunitatea locală Familia: trecutul familiei, sărbători de familie, timpul liber, activitățile cotidiene	Unitatea 3 Familia mea Copilăria de ieri și de azi în comunitatea locală Aplic... Evaluare	24 26 28 29
XI-XIII	Popoare de ieri și de astăzi: localizare pe hartă, ocupații, tradiții, obiceiuri, sărbători	Unitatea 4 Popoare de ieri Dacii și romanii Grecii Galii și slavii Popoare de astăzi Românii Ungurii și turcii Francezii și germanii Rușii, sârbii și bulgarii Aplic... Evaluare	30 30 32 34 36 36 38 40 42 44 45
XIV-XVII	Antichitatea Legende și scrieri ale anticilor despre daci și romani Locuri cu importanță istorică pentru România: Așezări și construcții dacice, grecești și romane (orașele grecești de pe malul Mării Negre)	Unitatea 5 Legende și scrieri ale anticilor despre daci și romani Așezări și construcții antice de pe teritoriul României Aplic... Evaluare	46 48 50 51
XVIII-XXIII	Evul Mediu Figuri legendare de voievozi, domnitori și conducători locali în opere literare și istorice Transilvania – spațiu multiethnic. Sat și oraș în Transilvania medievală Istorici și cronicari despre personalități ale minorităților Locuri cu importanță istorică pentru România: Castele și cetăți martore ale evenimentelor istorice Construcții religioase și ctitorii lor	Unitatea 6 Figuri legendare de voievozi, domnitori și conducători locali Întemeietori de țară – Gelul, Dragoș, Basarab I Mircea cel Bătrân, lancu de Hunedoara Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare Mihai Viteazul Transilvania, spațiu multiethnic Personalități ale minorităților oglindite în scrierile cronicarilor și ale istoricilor Castele și cetăți martore ale evenimentelor istorice Construcții religioase și ctitorii lor Aplic... Evaluare	52 52 54 56 58 60 62 64 66 68 69
XXIV-XXVII	Epoca modernă Al.I. Cuza și Unirea Carol I și independența Carol Davila Eroi ai Primului Război Mondial Ferdinand și Marea Unire	Unitatea 7 Alexandru Ioan Cuza și Unirea Carol I și independența de stat a României Eroi ai Primului Război Mondial Ferdinand I și Marea Unire Aplic... Evaluare	70 72 74 76 78 79
XXVIII-XXX	Epoca modernă România la cumpăna dintre milenii Monumente și locuri incluse în patrimoniul UNESCO	Unitatea 8 România în secolul XX România și Europa Monumente și locuri din patrimoniul UNESCO Aplic... Evaluare	80 82 84 86 87
XXXI-XXXIII	Cunoașterea lumii prin călători	Unitatea 9 Vremea descoperirilor Călători români, exploratori ai lumii Exploratori ai secolului XX Evaluare	88 90 92 94
XXXIV-XXXV	Recapitulare finală	Proiect – Copilăria de ieri, copilăria mea	95

Ce este istoria?

Descopăr!

Ce este istoria? Pentru a răspunde la această întrebare, citește opiniile celor doi mari **istorici** români, de mai jos.

**Nicolae
Bălcescu**

(1819–1852)

Istoric și om politic

***ISTORIA** este cea dintâi carte a unei nații. Într-însa ea își vede trecutul, prezentul și viitorul.*

**Mihail
Kogălniceanu**

(1817–1891)

Istoric, scriitor și om politic

***ISTORIA** este adevărata povestire și înfățișare a întâmplărilor neamului nostru omenesc, icoana vieții noastre.*

Istoria este știință, deoarece studiază faptele și evenimentele trecutului. Istoricii sunt cei care cercetează mărturiile păstrate de-a lungul timpului, până în zilele noastre. *Istoria poate fi poveste*, deoarece este o relatare a trecutului trăit de oameni. *Istoria* nu este doar o enumerare a întâmplărilor din trecut. De fapt, istoria este făcută de noi toți, din cele mai vechi timpuri și până astăzi.

Istoria ne arată ce oameni au trăit pe acest pământ, ce unelte au folosit și cum le-au îmbunătățit pentru a munci cu ele. Ne explică relațiile, adică legăturile care s-au stabilit între oameni și modul cum s-au schimbat aceste relații în decursul timpului. Ne spune cum s-au organizat oamenii și cum s-au dezvoltat gândirea și atitudinea lor, întruchipate în știință, tehnică, artă, literatură.

Exersezi!

1 Unește fiecare termen cu definiția corespunzătoare.

ISTORIC

disciplină de studiu, ansamblu de cunoștințe dintr-un anumit domeniu al cunoașterii.

POVESTE

specialist în domeniul istoriei, autor de opere istorice.

ȘTIINȚĂ

narațiuni cuprinzând fapte posibile, imaginare sau reale, basm.

MILENIUL II	MILENIUL I	MILENIUL I									
	î.Hr.	Sec. I	Sec. II	Sec. III	Sec. IV	Sec. V	Sec. VI	Sec. VII	Sec. VIII	Sec. IX	Sec. X
		1-100	101-200	201-300	301-400	401-500	501-600	601-700	701-800	801-900	901-1000
Preistoria	Epoca Antică (Antichitatea)						Epoca Medievală (Evul Mediu)				

2 Știi că toate disciplinele pe care le studiezi la școală au o istorie a lor? Citește textele și notează alte informații pe care le consideri importante despre istoria a două discipline, la alegere (care te interesează mai mult).

Cu mai multe mii de ani în urmă, mesopotamienii au inventat primele tabele de înmulțire.

Ca și astăzi, în trecut, matematica era strâns legată de activitățile omului: comerț, măsurarea suprafețelor, măsurarea timpului etc.

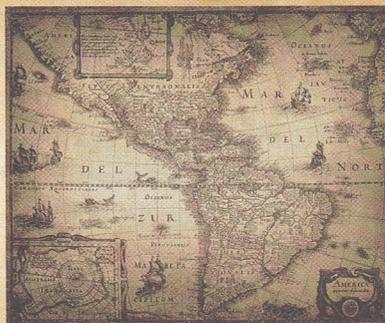
Încă din timpuri străvechi, oamenii au descoperit muzica.

Ei loveau pietre, lemne sau alte obiecte pentru a produce sunete.

Treptat, muzica s-a dezvoltat, ajungând la cea cunoscută astăzi.

Geografia își are originile în Antichitate. Un geograf grec, Anaximandru, a realizat prima hartă a lumii. Mai târziu, exploratorii au descoperit teritorii noi și au creat hărți tot mai precise.

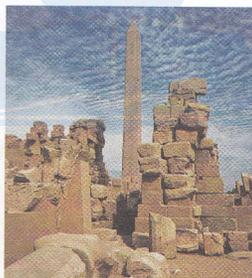

3 Cuvântul **istorie** poate avea mai multe sensuri (*știință, povestire, întâmplare*). Folosește dicționarul și explică sensul cuvântului *istorie* din următoarele propoziții:

- Istoria studiază trecutul omenirii. _____
- Istoria poporului român este o parte a istoriei universale. _____
- Mi-a spus o istorie interesantă. _____
- Drumul până la munte a fost o adevărată istorie. _____

MILENIUL II										MILENIUL III
Sec. XI	Sec. XII	Sec. XIII	Sec. XIV	Sec. XV	Sec. XVI	Sec. XVII	Sec. XVIII	Sec. XIX	Sec. XX	Sec. XXI
1001-1100	1101-1200	1201-1300	1301-1400	1401-1500	1501-1600	1601-1700	1701-1800	1801-1900	1901-2000	2001-2100
Epoca Medievală (Evlul Mediu)						Epoca Modernă			Epoca Contemporană	

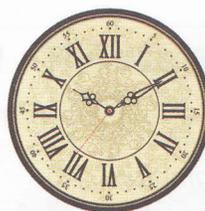
Timpul istoric

Obelisc egiptean

Clepsidră

Ceas (orologiu)

Calendar

Descopăr!

Încă din cele mai îndepărtate vremuri, omul a fost preocupat de măsurarea timpului. La început, oamenii se orientau după anotimpuri, fazele lunii sau deplasarea planetelor. Apoi au inventat calendarul, pentru a putea ordona evenimentele naturii, pe cele din viața lor și a comunității în care trăiau. Primul ceas solar, obeliscul, a fost inventat de egipteni. Acesta era un monument de forma unui stâlp înalt și ascuțit la vârf. În lumina soarelui, umbra obeliscului arăta momentul zilei.

Pentru a data cât mai precis faptele, întâmplările și evenimentele, oamenii au stabilit unități de măsurare a timpului istoric: **ziua**, **luna**, **anul**, **deceniul** (10 ani), **secolul** sau **veacul** (100 de ani), **mileniul** (1 000 de ani).

Timpul istoric se împarte în două **ere**: era înainte de Hristos (prescurtat, î.Hr.); era după Hristos (prescurtat, d.Hr.). Pentru înțelegerea evenimentelor îndepărtate în timp, istoricii au convenit ca faptele desfășurate în era înainte de Hristos să fie datate în ordine descrescătoare. Anul 1, al nașterii lui Iisus Hristos, se consideră a fi începutul celei de-a doua ere, numită și era creștină. De asemenea, istoria se împarte în **epoci**, care arată dezvoltarea societății omenеști de-a lungul timpului: *Preistoria*, *Epoca Antică*, *Epoca Medievală*, *Epoca Modernă*, *Epoca Contemporană*.

Exersează!

1 Completează textul folosind cuvintele dintre paranteze.

_____ este o știință auxiliară (ajutătoare) a istoriei, se ocupă cu stabilirea datelor istorice și ordonarea lor în timp, de la cele mai îndepărtate până la cele din zilele noastre.

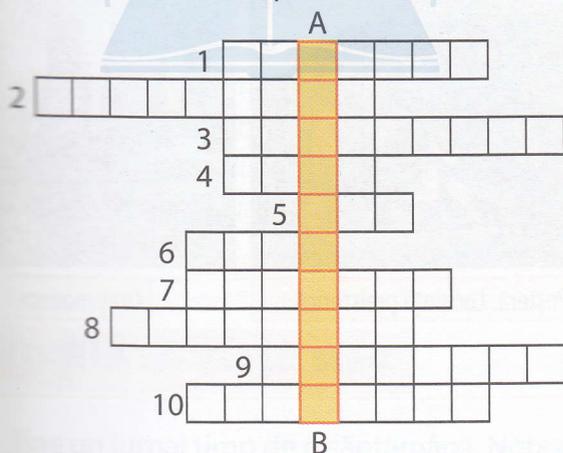
_____ este o perioadă istorică ce începe cu data unui anumit eveniment sau fapt, de la care pornește ordonarea cronologică a anilor.

_____ este cea mai veche și mai îndelungată perioadă din istoria omenirii, care durează de la apariția omului până la apariția scrierii și a primelor state.

(*Preistoria, Cronologia, Epoca*)

MILENIUL II	MILENIUL I	MILENIUL I									
	î.Hr.	Sec. I	Sec. II	Sec. III	Sec. IV	Sec. V	Sec. VI	Sec. VII	Sec. VIII	Sec. IX	Sec. X
		1-100	101-200	201-300	301-400	401-500	501-600	601-700	701-800	801-900	901-1000
Preistoria	Epoca Antică (Antichitatea)						Epoca Medievală (Evul Mediu)				

2 La lecțiile de matematică, ai învățat despre unitățile de măsură pentru timp. Verifică-ți cunoștințele, completând un rebus. Vei descoperi cum se numește știința care studiază datele istorice și succesiunea lor în timp.

1. Cea mai mică unitate de măsură pentru timp.
  2. Instrument cu nisip sau apă pentru măsurarea timpului.
  3. Are trei luni.
  4. Are 28, 29, 30 sau 31 de zile.
  5. Are 60 de minute.
  6. Are 12 luni.
  7. Are 100 de ani.
  8. Denumire veche pentru ceas.
  9. Are 1 000 de ani.
  10. Are 10 ani.
- A-B:** Știința care studiază ordinea întâmplării evenimentelor istorice sau măsurarea timpului istoric.

3 Scrie în tabel secolele corespunzătoare:

Anii	Secolul	Anii	Secolul	Anii	Secolul
1-100	I	501-600	.....	1 101	.....
101-200	al II-lea	601-700	.....		.....
201-300	al III-lea	701-800	.....		.....
301-400	al IV-lea	801-900	.....		.....
401-500	al V-lea	901-1 000	.....		.....

4 Scrie secolul în care s-a desfășurat fiecare eveniment din lista de mai jos:

a. întemeierea orașului Constantinopol, în anul 330: _____

b. prima călătorie în jurul lumii, desfășurată între anii 1519–1522: _____

c. Marea Unire a românilor din anul 1918: _____

5 Marchează pe axă următoarele evenimente, în funcție de luna din an în care au loc:

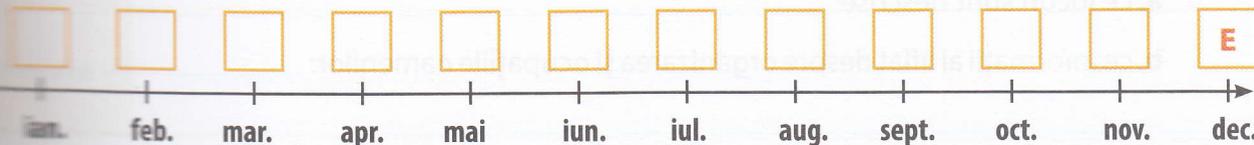
A. data nașterii mamei tale;

C. data nașterii tale;

B. data nașterii tatălui tău;

D. ziua localității tale;

E. ziua națională a României.

MILENIUL II

MILENIUL III

Sec. II	Sec. III	Sec. XIII	Sec. XIV	Sec. XV	Sec. XVI	Sec. XVII	Sec. XVIII	Sec. XIX	Sec. XX	Sec. XXI
1101-1200	1201-1300	1301-1400	1401-1500	1501-1600	1601-1700	1701-1800	1801-1900	1901-2000	2001-2100	
Epoca Medievală (Evl Mediu)						Epoca Modernă			Epoca Contemporană	